

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Кафедра садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор комунального
вищого навчального закладу
«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
О.Л. Позднякова
23 лютого 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(ПП2.1.12) Ландшафтна графіка
з основами образотворчого мистецтва

Галузь знань	20	Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	206	Садово-паркове господарство
Рівень освіти	перший (бакалаврський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма «Ландшафтна графіка з основами образотворчого мистецтва»
для студентів факультету мистецтва та дизайну першого (бакалаврського) рівня
освіти за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство

Розробники: Дерев'янка Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну факультету мистецтва
та дизайну

Протокол від 23 лютого 2017 року № 9

Завідувач кафедри
дизайну

Н.В. Дерев'янка

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 206 Садово-паркове господарство	Семестр	1-2 й
Модулів – 3	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Аудиторні години: 80 год.	
Змістових модулів – 3		Лекції: 20год.	Практичні, семінарські: 60 год.
Загальна кількість годин – 180			Лабораторні: - год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,25 самостійної роботи студента – 3,56		Самостійна робота 100 год.	
		ІНДЗ: год	
	Вид контролю: залік, екзамен		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу: оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками викреслювання оформлення графічної частини проектної та робочої документації ландшафтних проектів відповідно до діючих стандартів та з використанням графічних засобів образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти основними принципами роботи олівцями;
- визначити основні принципи креслення;
- визначити види графічних технік для подачі графічної інформації;
- охарактеризувати діючі стандарти оформлення проектної та робочої документації, а також графічні способи оформлення ландшафтного проекту;
- означити послідовність створення графічної документації ландшафтного дизайну.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

- використовувати різні підходи до відображення графічної документації олівцем;
- використовувати на практиці принципи креслення при оформленні ескізів та креслень;
- використовувати різні підходи до кольорового відображення текстур;
- добирати техніку виконання кольорового зображення;
- добирати графічну техніку подачі проектної графіки;
- копіювати креслення різними способами, в тому числі із зміною масштабу;
- визначити особливості використання шрифтів при оформленні ландшафтних креслень, їх види та основні правила побудови;
- висвітлити вимоги щодо використання написів та означити рівні їх значущості при оформленні ландшафтних креслень залежно від їх призначення та особливостей оформлення;
- створювати графічну документацію ландшафтного дизайну від ідеї до проекту об'єкту дизайну у галузі ландшафтного дизайну;
- опрацювати діючі стандарти оформлення проектної та робочої документації, а також графічні способи оформлення ландшафтного проекту;
- пояснити вимоги, які висуваються до оформлення ландшафтних креслень та основні методи їх виконання;
- знати особливості формування ландшафтних проектів залежно від їх цільового призначення та концепції проектних рішень.
- уміти класифікувати документи графічної частини проектів благоустрою залежно від призначення;
- володіти існуючими нормативами виконання креслень, а також графічними прийомами та техніками архітектурної графіки для оформлення ландшафтних проектів;
- використовувати закони композиції при компонуванні зображення (планів, схем, розрізів перспективних побудов) і написів на форматі креслення;
- синтезувати різні види мистецтв з метою відтворення ідейного з концептуальних рішень в оформленні креслень проектної документації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Загальні основи креслення

Тема 1: Вступ. Вимоги до дисципліни. Інструменти та матеріали.

Вступне слово. Вимоги до вивчення дисципліни. Поняття про креслення, інструменти і матеріали для креслення. Поняття креслення, рисунка, графіки, проекту. Види відображення об'єктів.

Тема 2: Види олівців, принципи штриховки. ДЕСТ «Лінії»

Види олівців за функцією та розміром грифеля. Різновиди штриховки: креслярські, художні, творчі, що допускаються у проектній графіці. ДЕСТ 2.303-68 Лінії. Лінії, що здебільшого використовуються у кресленнях та проектній графіці.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити лінії ДЕСТу «Лінії» у вигляді таблиці. Зробити основний підпис.

Тема 3. ДЕСТ «Масштаб». ДЕСТ «Формати та основні написи»

Вивчення основних видів масштабування відповідно ДЕСТ «Масштаб». Вивчення основних видів форматів аркушів для креслень. Добір формату аркуша під визначений масштаб. ДЕСТ «Формати та основні написи». Основні написи, їх види. Розміщення та види додаткових написів, граф.

Практичне завдання: на аркуші А4 оформити таблицю з показаннями масштабу натурального, масштабу збільшення та масштабу зменшення. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркушах А4 накреслити три види основних написів для книжної та альбомної орієнтації аркуша паперу. Зробити основний підпис.

Тема 4: ДЕСТ «Шрифти»

Поняття шрифту та креслярського шрифту. ДЕСТ 2.304-81 «Шрифти». Загальні принципи, які використовуються для написання креслярських шрифтів. Різновиди шрифтів, які використовуються для креслень. Модульна сітка для написання креслярських шрифтів. Основні нюанси написання креслярських шрифтів. Шрифт типу А, його характеристики та графічне відображення. Шрифт типу Б, його особливості, характеристика та графічне відображення. Добір розміру шрифту відповідно до товщини лінії.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити український алфавіт креслярським шрифтом типу А з товщина ліній: 1 мм, 0,5 мм та 0,25 мм. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити український алфавіт креслярським шрифтом типу Б з товщина ліній: 1 мм, 0,5 мм та 0,25 мм. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: записати текстом площину аркуша А4 креслярським шрифтом розміром за вибором студента. Зробити основний підпис.

Тема 5: Загальні принципи креслення простих геометричних фігур в проекціях та ізометрії

Поняття проекції, види проекцій. Поняття ізометрії, аксонометрії, точки в епюрі. Принципи креслення простих геометричних фігур: куб, піраміда, циліндр, конус. Поняття основної, невидимої, осьової ліній на кресленнях. Розрізи, виноски, розриви, підписи значень.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в аксонометрії усічений куб, та показати три основні проекції. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в аксонометрії рівносторонню чотиригранну призму з вирізаним всередині круглим отвором, та показати три основні проекції. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в аксонометрії циліндр з вирізаним

наскрізь отвором у вигляді рівносторонньої тригранної призми, показати три основні проєкції. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в аксонометрії три чотиригранних призми, різного розміру та різної ширини, що торкаються одна одну сторонами в аксонометрії, та показати три основні проєкції. Зробити основний підпис.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в аксонометрії куб, в якому наполовину врізане круглий отвір, куб поставити на шестигранну призму, показати три основні проєкції отриманої фігури. Зробити основний підпис.

Тема 6: Виконання креслення споруди на певній території в ізометрії

Визначення споруди для креслення: арка з перекриттям, альтанка, бесідка, будинок. За основу можна взяти реальний вигляд споруди чи побудувати наочно з простих іграшкових кубиків.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити в ізометрії вигляд споруди (бесідка, альтанка, будинок, арка з перекриттям) на певній території. Визначити масштаб, вписати споруду в аркуш паперу, позначити осі, виноски з розмірами, показати споруду в проєкціях. Зробити основний підпис.

Змістовий модуль II. Основи проектної графіки.

Тема 7: Ракурс, вид зверху, фронтальний ракурс, план.

Поняття ракурсу. Вид зверху, як одна з креслярських проєкцій. Об'єкти, які завжди показують з ракурсу виду зверху. Поняття фронтального зображення об'єкту. Об'єкти, які необхідно показувати фронтально. Ситуації, коли до основного креслення додається фронтальне зображення. Принципи співвідношення фронтального зображення та виду зверху одно й того об'єкта.

Тема 8: Стилзація. Загальні принципи спрощення та стилзації об'єктів.

Поняття «стилзація» в художньому значенні. Поняття стилзації в технічно-конструкторській справі. Спрощення складних об'єктів та їх стилзація до силуету чи схеми. Визначення характерних особливостей об'єкту для його спрощення. Основні композиційні принципи стилзації рослин, архітектурних споруд, істот.

Тема 9: Стилзація ґрунтів, водойм та покриттів

Види ґрунтів (глина, пісок, каміння земля тощо) та їх висот. Стилзація ґрунтів для проектного рисунка. Стандартні позначки різних видів ґрунтів та їх висот, що використовуються в проектному рисунку. Види водойм та глибин Стилзація водойм для проектного рисунка. Стандартні позначки води та її глибин. Трав'яні та кам'яні покриття, їх відображення в проектному рисунку.

Практичне завдання: на аркуші А4 показати кілька можливих варіантів спрощених зображень піску, ґрунту, трав'яного покриття, кам'янистого покриття та води для вигляду зверху та фронтального зображення.

Тема 10: Стилзація рослин

Принципи художньої стилзації рослин. Принципи проектно-конструкторської стилзації рослин. Стилзація рослин для планів з ракурсу вид зверху. Стилзація рослин для фронтального зображення проектного рисунка. Стилзація дерев. Стилзація кущів. стилзація садових квітів. Стилзація трав та злаків. Співвідношення росли на величиною.

Практичне завдання: на аркуші А4 стилзувати для проектного рисунка п'ять дерев у

вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка.

Практичне завдання: на аркуші А4 стилізувати для проектного рисунка п'ять-сім кущів у вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка.

Практичне завдання: на аркуші А4 стилізувати для проектного рисунка садові квіти, кілька різновидів трав та злаків у вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка.

Тема 11: Стилізація архітектурних споруд та умовних знаків

Стилізація геометричних споруд присадибної гарнітури для інвентаризаційних планів. Стилізація парканів, огорож, сходинок, бесідок, лавок, ліхтарів тощо. Стилізація присадибної гарнітури для проектного рисунку. Основні архітектурні споруди, принципи їх побудови. Способи зображення архітектурних споруд. Відображення архітектурних споруд на інвентаризаційних картах. Умовні позначки будівель. Умовні позначки трубопроводів. Опалювальні мережі. Повітрівідвідні мережі. Електричні мережі. Телефонні мережі та об'єкти зв'язку. Каналізаційні мережі. Водні мережі. Газові мережі.

Практичне завдання: на аркуші А4 накреслити архітектурну споруду на площині у фронтальному вигляді. На площині також показати зелені насадження різного типу.

Тема 12: Виконання креслення різнорівневого ландшафту у фронтальному ракурсі та виду зверху

Поняття різнорівневого ландшафту та принципи його креслення. Стилізоване відображення різнорівневих ландшафтів. Ескіз різнорівневого ландшафту з водоймою. Масштабування елементів ландшафту один до одного. Масштабування різнорівневого ландшафту до розміру аркуша форматом А3. Розрахунки місцезнаходження конструкцій, рослин, ґрунтової та водної поверхонь. Створення інвентаризаційної карти та відображення об'єктів у фронтальному ракурсі. Стандартизація графічної документації. Оформлення інвентаризаційної відомості. Позначення висот та глибин.

Практичне завдання: Завдання виконується на аркуші форматом А3. На верхній частині аркуша (книжної орієнтації) накреслити інвентаризаційний план ділянки різнорівневого ландшафту з позначеннями топографії (висоти, глибини, рослинництво). На нижній частині аркуша накреслити різнорівневий ландшафт з фронтального ракурсу у розрізі, розташувати на ньому за ескізом стилізовані об'єкти, зробити підписи та виноски, якщо потрібно додати таблицю умовних позначок. При бажанні студента можливе кольорове вирішення роботи.

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1. Загальні основи креслення						
Тема 1. Вступ. Вимоги до дисципліни. Інструменти та матеріали.	2	2	5			10
Тема 2. Види олівців, принципи штриховки. ДЕСТ «Лінії»	2	2	5			10
Тема 3. ДЕСТ «Масштаб» ДЕСТ «Формати та основні написи».	6	2	5			10
Тема 4. ДЕСТ «Шрифти»	15	2	5			10
Тема 5. Загальні принципи креслення простих геометричних фігур в проєкціях та ізометрії	23	2	5			10
Тема 6. Виконання креслення споруди на певній території в ізометрії	20	2	5			10
Разом за модулем 1	70	12	30			60
МОДУЛЬ 2. Основипроєктноїграфіки						
Тема 7. Ракурс, вид зверху, фронтальний ракурс, план.	4	2	5			10
Тема 8. Стилзація. Загальні принципи спрощення та стилзації об'єктів.	4	2	5			10
Тема 9. Стилзація ґрунтів, водойм та покрить	16	2	5			5
Тема 10. Стилзація рослин	18	2	5			5
Тема 11. Стилзація архітектурних споруд та умовних наків	16	-	5			5
Тема 12. Виконання креслення різнорівневого ландшафту у фронтальному ракурсі та виду зверху	10	-	5			5
Разом за модулем II	70	8	30			40
РАЗОМ:	180	20	60			100

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
1	3	ДЕСТ «Масштаб». ДЕСТ «Формати та основні написи». Практичне завдання: на аркуші А4 оформити таблицю з показаннями масштабу натурального, масштабу збільшення та масштабу зменшення. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркушах А4 намалювати три види основних написів для книжної альбомної орієнтації аркуша паперу. Зробити основний підпис.	5
2	4	ДЕСТ «Шрифти» Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати український алфавіт креслярським шрифтом типу А з товщиною ліній: 1 мм, 0,5 мм та 0,25 мм. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати український алфавіт креслярським шрифтом типу Б з товщиною ліній: 1 мм, 0,5 мм та 0,25 мм. Зробити основний підпис. Практичне завдання: записати текстом площину аркуша А4 креслярським шрифтом розміром за вибором студента. Зробити основний підпис.	5
3	5	Загальні принципи креслення простих геометричних фігур в проекціях та ізометрії Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в аксонометрії усічений куб, та показати три основні проекції. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в аксонометрії рівносторонню чотиригранну призму з вирізаним всередині круглим отвором, та показати три основні проекції. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в аксонометрії циліндр з вирізаним наскрізь отвором у вигляді рівносторонньої тригранної призми, показати три основні проекції. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в аксонометрії три чотиригранні призми, різного розміру та різної ширини, що торкаються одна одну сторонами в аксонометрії, та показати три основні проекції. Зробити основний підпис. Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в аксонометрії куб, в якому наполовину вирізане круглий отвір, куб поставити на шестигранну призму, показати три основні проекції отриманої фігури. Зробити основний підпис.	5
4	6	Виконання креслення споруди на певній території в ізометрії Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати в ізометрії вигляд споруди (бесідка, альтанка, будинок, арка з перекриттям) на певній території. Визначити масштаб, вписати споруду в аркуш паперу, позначити осі, виноски з розмірами, показати споруду в проекціях. Зробити основний підпис.	5
5	8	Стилізація. Загальні принципи спрощення та стилізації об'єктів. Практичне завдання: на кількох аркушах зробити копію стилізованих об'єктів рослин та окремих елементів ландшафтного дизайну як у вигляді зверху так і фронтального зображення.	5
6	9	Стилізація ґрунтів, водойм та покриттів Практичне завдання: на аркуші А4	5

		показати кілька можливих варіантів спрощених зображень піску, ґрунту, трав'яного покриття, кам'янистого покриття та води для вигляду зверху та фронтального зображення.	
7	10	Стилізація рослин Практичне завдання: на аркуші А4 стилізувати для проектного рисунка п'ять дерев у вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка. Практичне завдання: на аркуші А4 стилізувати для проектного рисунка п'ять-сімкущів у вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка. Практичне завдання: на аркуші А4 стилізувати для проектного рисунка садові квіти, кілька різновидів трав та злаків у вигляді зверху та їх відображення для проектного рисунка.	5
8	11	Стилізація архітектурних споруд та умовних знаків Практичне завдання: на аркуші А4 намалювати архітектурну споруду на площині у фронтальному вигляді. На площині також показати мережу постачання води, електроенергії, вивід каналізації.	5
9	12	Виконання креслення різнорівневого ландшафту у фронтальному ракурсі та виду зверху Практичне завдання: Завдання виконується на аркуші форматом А3. На верхній частині аркуша (книжної орієнтації) намалювати інвентаризаційний план ділянки різнорівневого ландшафту з позначеннями топографії (висоти, глибини, рослинництво). На нижній частині аркуша намалювати різнорівневий ландшафт з фронтального ракурсу у розрізі, розташувати на ньому за ескізом стилізовані об'єкти, зробити підписи та виноски, якщо потрібно додати таблицю умовних позначок. Прибажання студента можливе кольорове вирішення роботи.	5
		Усього	60

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
	3	ДЕСТ «Масштаб» -ознайомитися з форматами; -зробити основні написи.	10
	4	ДЕСТ «Шрифти» -зробити різні види шрифтів.	10
1	5	Загальні принципи креслення простих геометричних фігур в проекціях та ізометрії - ознайомитися з видами проекцій та виглядом геометричних фігур в проекціях; - ознайомитися з принципами побудови геометричних фігур в ізометрії; - зробити вправи на креслення геометричних фігур та деталей в проекціях та ізометрії.	10
2	6	Виконання креслення споруди на певній території в ізометрії - допрацювати контрольну праву на побудову кількох геометричних фігур і ізометрії та відобразити їх у	10

		проекціях.	
	7	Ракурс, вид зверху, фронтальний ракурс, план -зробитивид зверху, фронтальний ракурс, план об'єкта	10
	8	Стилізація. Загальні принципи спрощення та стилізації об'єктів -ознайомитися з принципами спрощення та стилізації об'єктів	10
3	9	Стилізація ґрунтів, водойм та покриттів - ознайомитися з ізразками; - зробити вправи на стилізацію.	5
4	10	Стилізація рослин - ознайомитися з ізразками; - зробити вправи на стилізацію рослин.	5
5	11	Стилізація архітектурних споруд та умовних знаків - зробити вправи на стилізацію архітектурних споруд; - зробити добірку топографічних знаків мереж постачання та їх позначень, що використовуються у планах проектних ділянок.	5
6	12	Виконання креслення різнорівневого ландшафту у фронтальному ракурсі та виду зверху -накреслити інвентаризаційний план ділянки різнорівневого ландшафту з позначеннями топографії (висоти, глибини, рослинництво).	5
		Усього	100

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Фронтальна контролююча бесіда, індивідуальне усне опитування, модульна контрольна робота, залік.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ (орієнтовний варіант розподілу балів)

Кількість балів	Модуль I	Модуль II	Модуль II
Лекції (за бажанням) (2,6 б)	0,1x8=0,8	0,1x8=0,8	0,1x8=0,8
Практичні заняття (36 б)	0,5x24=12	0,5x24=12	0,5x24=12
Самостійна робота (11,4 б)	0,1x38=3,8	0,1x38=3,8	0,1x38=3,8
Поточний модульний контроль (30 б)	10	10	10
ІНДЗ (за планом)		-	
Підсумковий контроль (залік)		20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано

B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. ДЕСТ 2.109-73 ЄСКД. Основні вимоги до креслень
2. ДЕСТ 2.301-68 ЄСКД. Формати
3. ДЕСТ 2.302-68 ЄСКД. Масштаби
4. ДЕСТ 2.303-68 ЄСКД. Лінії
5. ДЕСТ 2.304-81 ЄСКД. Шрифти креслярські
6. ДЕСТ 2.305-2008 ЄСКД. Зображення – види, розрізи, січення
7. ДЕСТ 2.306-68 ЄСКД. Позначення графічних матеріалів та правила їх нанесення на кресленнях
8. ДСТУ ГОСТ 2.001:2006. Єдина система Конструкторської документації. Загальні положення.
9. ДСТУ ISO 128-24:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення. Частина 24. Лінії на машинобудівельних креслениках.
10. Котляров А.Л. Образцы художественных шрифтов и рамок для чертежей, планов и диаграм / А. Котляров. [изд. 3 перераб. и доп.]. – К.: Киев-печать, 1929. – 82 с.
11. Макарова М.Н. Перспектива: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по худ.-граф. спец. / М. Макарова – М.: Просвещение, 1989. – 191 с.
12. Михайленко В.Є. Інженерна та комп'ютерна графіка: [підруч.] / Михайленко В.Є., Ванін В.В., Ковальов С.М. – К.: Каравела, 2010. – 360 с.
13. Ревякин П.П. Техника акварельной живописи / Ревякин П.П. - М.: Красный пролетарий, 1959 р. – 247 с.
14. Смага І.С. Вартість та ефективність використання землі в сільському господарстві / Укл. І.С. Смага. Методичні рекомендації до практичних занять. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. – 40 с.
15. Перспектива: збірник упражнень. – Белгород: Белый город, 2009
16. Резніченко М.І., Твердохлібова Я.М. Художня графіка: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. – Тернопіль: Навчальна книга, Богдан, 2011. – 272 с.
17. Надеина Н. И. Учебно-методический комплекс по дисциплине «Проектная графика» / сост. Н. И. Надеина. – Тольятти: Изд-во ПВГУС, 2013. – 104 с.

18. Пантус Н.М. Проектна графіка як складовача сучасного проектно-творчого процесу. – Харків: ХДАДМ, 2011
19. Сидоренко В. Креслення. – К.: Освіта, 2011
20. Франсис Д.К. Чинь. Архитектурная графика / Франсис Д.К. Чинь [пер.с англ.]. – М.: АСТ: Астрель, 2007. – 215 с.
21. Условные знаки для топографических планов масштабов 1:5000, 1:2000, 1:1000 и 1:500 / [ред. С.А. Базаева]. – М.: «Недра», 1989. – 286 с.

ДОДАТКОВА:

1. Иттен Иохансен. Искусство цвета / Иттен Иохансен – М.: Д. Аронов, 2001. – 96 с.
2. Чернышев О.В. Формальная композиция. Творческий практикум / О.В. Чернышев. – Мн.: Харвест, 1999. – 312 с.
3. ДСТУ ISO 128-50:2005. Кресленики технічні. Загальні принципи оформлення. Частина 50. Основні положення про зображення розрізів та перерізів.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

ЕНК «Ландшафтна графіка». Режим доступу:
<http://forest.nauu.kiev.ua/course/view.php?id=74>